

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ101/2018

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 5η Οκτωβρίου του έτους δύο χιλιάδες δέκα οκτώ (2018) ημέρα Παρασκευή και ώρα 10:00 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Αντιπρόεδρος (Προεδρεύουσα):** Χριστίνα Μπουσουλέγκα
- 2. Μέλη:** Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης
Δημήτριος Λουρίκας (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Δημήτριος Σταθακόπουλος
Μαρία Στυλιανίδου

Ο Πρόεδρος και ένα τακτικό μέλος δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος, ενώ δεν γεννήθηκε ανάγκη κλήσεως αναπληρωματικών μελών.

Γραμματέας: Μαρία Αντωνοπούλου, Π.Ε. Διοικητικού - Οικονομικού

Εισηγήτρια: Ελένη Σταθοπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια Ε. Σταθοπούλου καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, Χριστίνα Καξιρή, οι οποίες αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των Μελών του Συμβουλίου της Αρχής και τη διατύπωση της Γνώμης.

Ερώτημα: Το με αρ. πρωτ. 2832.10/66049/2018 αίτημα του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιώτικης Πολιτικής - Διεύθυνση Προμηθειών και Εποπτείας Αποθηκών .

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας εκπαιδευτικών κειμένων για τις ανάγκες της Ακαδημίας Εμπορικού Ναυτικού / Πλοιάρχων – Μηχανικών (εφεξής ΑΕΝ/Π-Μ) ακαδημαϊκού έτους 2018-2019, συνολικού προϋπολογισμού € 410.598,44, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

*****

Με το με αρ. πρωτ. 2832.10/66049/2018 αίτημά του προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή), που παρελήφθη την 10.09.2018 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4645), το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Διεύθυνση Προμηθειών και Εποπτείας Αποθηκών) αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης για την ανάθεση σύμβασης με αντικείμενο την προμήθεια εκπαιδευτικών κειμένων για τις ανάγκες της Ακαδημίας Εμπορικού Ναυτικού / Πλοιάρχων – Μηχανικών (εφεξής ΑΕΝ/Π-Μ) ακαδημαϊκού έτους 2018-2019, συνολικού προϋπολογισμού € 410.598,44, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

I. Ιστορικό - πραγματικά περιστατικά

Από το υποβληθέν αίτημα της αναθέτουσας αρχής και τα συνυποβληθέντα με αυτό έγγραφα και στοιχεία προκύπτουν τα ακόλουθα :

1. Με την υπ'αριθμ. 2231.4-1/41237/2018 (ΑΔΑ : ΩΓΞΨ4653ΠΩ-ΤΜΘ) Απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, όπως τροποποιήθηκε με την υπ'αριθμ. 2231.4-1/51408/18 (ΑΔΑ : 6Υ8Ν4653ΠΩ-Ρ95) εγκρίθηκε η διανομή στους σπουδαστές των ΑΕΝ/Πλοιάρχων των εκπαιδευτικών κειμένων που αναφέρονται σ' αυτήν Α', Β', Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' διδακτικών εξαμήνων καθώς και των Εγχειριδίων κατευθυνόμενης Εκπαίδευσης επί πλοίου.
2. Με την υπ'αριθμ. 2231.4-1/41263/2018 (ΑΔΑ : ΩΚ6Π4653ΠΩ-19Σ) Απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, όπως τροποποιήθηκε με την υπ'αριθμ. 2231.4-1/51414/18 (ΑΔΑ : 72ΔΟ4653ΠΩ-ΜΩΨ) εγκρίθηκε η διανομή στους σπουδαστές των ΑΕΝ/Μηχανικών των εκπαιδευτικών κειμένων που αναφέρονται σ' αυτήν Α', Β', Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' διδακτικών εξαμήνων καθώς και των Εγχειριδίων κατευθυνόμενης Εκπαίδευσης επί πλοίου.
3. Με την από 30.07.2018 Βεβαίωση, το Ίδρυμα Ευγενίδου βεβαιώνει πως κατέχει τα πνευματικά και τα αποκλειστικά δικαιώματα εκδόσεως και διαθέσεως των διδακτικών βιβλίων για τις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού που περιέχονται στις ανωτέρω υπ'αριθμ. 2231.4-1/41237/2018 και 2231.4-1/41263/2018 αποφάσεις.

4. Με την υπ' αριθμ. 2231.4-1/41237/2018/04-06-2018 (ΑΔΑ : Ψ3Δ64653ΠΩ-0Τ1) Απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, εγκρίθηκε η δαπάνη ποσού € 410.598,44 συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και λοιπών νομίμων κρατήσεων, για την προμήθεια από το Ίδρυμα Ευγενίδου των εκπαιδευτικών κειμένων για την κάλυψη των αναγκών εκπαίδευσης των σπουδαστών ΑΕΝ / Πλοιάρχων – Μηχανικών, διδακτικού έτους 2018-2019.

Κατόπιν των ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή, υπέβαλε προς την Αρχή το υπό εξέταση αίτημα για παροχή σύμφωνης γνώμης για προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 εδ. β' περ. γγ' του ν. 4412/2016 (μοναδικότητα οικονομικού φορέα λόγω προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας).

II. Νομικό πλαίσιο

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι: «[...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 29 του Ν. 4412/2016 (Α'47) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργασίμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής.».

2. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι: «2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] β) εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους: αα) στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης, ββ) απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, γγ) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων,

συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ' και γγ' εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης.»

3. Σύμφωνα με την **παρ. 2 του άρθρου 20 του Ν. 2638/98** “Οργάνωση και λειτουργία της ναυτικής εκπαίδευσης, μισθολογικές ρυθμίσεις για το προσωπικό αυτής και άλλες διατάξεις”, «2. Για την υποβοήθηση του διδακτικού έργου, καθώς και για τον εμπλουτισμό των βιβλιοθηκών συγγράφονται και παρέχονται εκπαιδευτικά βοηθήματα, όπως βιβλία και διδακτικές σημειώσεις, από τους διδάσκοντες ή άλλους εξειδικευμένους επιστήμονες. Με απόφαση των Υπουργών Εμπορικής Ναυτιλίας και Οικονομικών καθορίζονται οι όροι έκδοσης, διάθεσης και προμήθειας των ανωτέρω εκπαιδευτικών βοηθημάτων, καθώς και αποζημίωσης των συγγραφέων τους (...)».

2. Βάσει της ανωτέρω εξουσιοδότησης εκδόθηκε η **υπ' αριθμ. Μ 2111.1/2/99 Κοινή Απόφαση** των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας (ΦΕΚ Β' 1168/1999) με θέμα: «Καθορισμός των όρων έκδοσης, διάθεσης και προμήθειας των Εκπαιδευτικών βοηθημάτων ΑΕΝ, καθώς και αποζημίωσης των συγγραφέων τους», **στο άρθρο 1** της οποίας ορίζεται ότι : «1. Για την υποβοήθηση του διδακτικού έργου των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (Α.Ε.Ν.) χορηγούνται στους σπουδαστές τους για κάθε μάθημα του προγράμματος σπουδών ένα διδακτικό βοήθημα που ανήκει σε μία από τις κατωτέρω κατηγορίες: α) Διδακτικά βιβλία ΑΕΝ, β) Διδακτικά βιβλία εκδόσεως του Ιδρύματος Ευγενίδου και Τριτοβάθμιων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, γ) Βιβλία από το ελεύθερο εμπόριο, δ) Διδακτικές σημειώσεις. 2 [.....] 3. Η χορήγηση στους σπουδαστές διδακτικών βοηθημάτων της κατηγορίας α της παραγρ. 1 του άρθρου αυτού είναι υποχρεωτική, εφόσον υφίστανται αυτά. Σε διαφορετική περίπτωση, χορηγούνται διδακτικά βοηθήματα των άλλων κατηγοριών κατά την αναγραφόμενη στη παράγραφο 1 σειρά προτίμησης, με απόφαση του οικείου Εκπαιδευτικού Συμβουλίου μετά από σχετική εισήγηση του διδάσκοντος. Η απόφαση αυτή μπορεί να αναπεμφθεί στο Εκπαιδευτικό Συμβούλιο από το Συμβούλιο της Α.Ε.Ν. για λόγους ανεπαρκούς αιτιολόγησης ή υψηλού κόστους.»

Περαιτέρω, στην **παρ. 2 του άρθρου 2** της ως άνω ΚΥΑ ορίζεται ότι : «2. α) Ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας προκηρύσσει, μετά από σχετικές εισηγήσεις των Εκπαιδευτικών Συμβουλίων των Α.Ε.Ν., τη συγγραφή διδακτικών βιβλίων Α.Ε.Ν. σύμφωνα με το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα. Η προκήρυξη αυτή γνωστοποιείται σε όλες τις Α.Ε.Ν. και στα συναφή, κατά το αντικείμενο του βιβλίου, τμήματα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι., προκειμένου να λάβουν γνώση τα μέλη Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Π.) και του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.)

των Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι. και Α.Ε.Ν. κατά περίπτωση. Η προκήρυξη δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο και σε συγγενή επιστημονικά ή επαγγελματικά περιοδικά.....». Στην παρ. 4 του ίδιου άρθρου 2 ορίζεται ότι : «Οι συγγραφείς που επιλέγονται δύνανται να παραδώσουν το κείμενο δακτυλογραφημένο ή χειρόγραφο ή σε δισκέτα Η/Υ μέσα σε χρονικό διάστημα ενός (1) έτους στο Ίδρυμα Ευγενίδου», ενώ περαιτέρω, στην παρ. 6 ορίζεται ότι : «α. Τα διδακτικά βιβλία Α.Ε.Ν. χρησιμοποιούνται για τέσσερα (04) συνεχή έτη. Ένα έτος πριν τη λήξη της τετραετίας και με την επιφύλαξη του εδαφ. β' της παραγράφου αυτής, οι τίτλοι των διδακτικών βιβλίων, όταν διαπιστωθούν ελλείψεις ή σφάλματα στο περιεχόμενό τους ή όταν έχει τροποποιηθεί το αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας του μαθήματος, επαναπροκηρύσσονται. β. Η Επιτροπή Εκδόσεων του Ιδρύματος Ευγενίδου μπορεί με βάση τις υποδείξεις και παρατηρήσεις που υποβάλλονται στην οικεία Διεύθυνση του ΥΕΝ από τους διδάσκοντες και από άλλα αρμόδια άτομα να προτείνει στον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας την εκ νέου ανάθεση συγγραφής στον ίδιο συγγραφέα, εφόσον οι αναγκαίες βελτιώσεις δεν υπερβαίνουν το 25% του κειμένου»

Στο άρθρο 3 της ως άνω ΚΥΑ «Έκδοση βιβλίων και αποζημίωση συγγραφέων» ορίζεται ότι :«1. Την ευθύνη για την έκδοση των διδακτικών βιβλίων αναθέτουμε στο Ίδρυμα Ευγενίδου και στην Επιτροπή εκδόσεων αυτού. 2. Τα διδακτικά βιβλία Α.Ε.Ν. εκδίδονται με ευθύνη και δαπάνες του ιδρύματος Ευγενίδου. (...) Κάθε αντίτυπο διδακτικού βιβλίου Α.Ε.Ν. διατίθεται στο Υ.Ε.Ν. για τις εκπαιδευτικές ανάγκες των Α.Ε.Ν. σε τιμή εκδοτικού κόστους. 5. Η δαπάνη για την καταβολή των αποζημιώσεων σε συγγραφείς και μεταφραστές διδακτικών βιβλίων Α.Ε.Ν. βαρύνουν το ίδρυμα Ευγενίδου.»

III. Νομική Εκτίμηση

1. Το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής πολιτικής αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης προμηθειών, κατά την έννοια της διάταξης του 2 παρ. 1 περ. 8 του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ. Δεδομένου ότι το κρινόμενο αίτημα αφορά στην προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση σύμβασης συνολικής εκτιμώμενης αξίας € 410.598,44, ήτοι άνω των ορίων που τίθενται από το άρθρο 5 του ν. 4412/2016 (άρθρο 4 της Οδηγίας) και τον ν. 4013/2011, συντρέχει κατ' αρχήν αρμοδιότητα της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, για την εξέταση του αιτήματος.

2. Το υπό εξέταση αίτημα της αναθέτουσας αρχής, θεμελιώνεται στη βάση του άρθρου 32, παρ. 2, περ. β', υποπερ. γγ', ήτοι στην νομική βάση της μοναδικότητας συγκεκριμένου οικονομικού φορέα λόγω προστασίας αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων

διανοητικής ιδιοκτησίας. Κατά τα διαλαμβανόμενα στο αίτημα της αναθέτουσας αρχής : «δ. Κατά το τρέχον έτος πραγματοποιήθηκε από την Υπηρεσία μας εκτεταμένη έρευνα στο σύνολο της ακαδημαϊκής κοινότητας της χώρας, καθώς και στο ελεύθερο εμπόριο και διαπιστώθηκε η μοναδικότητα του Ιδρύματος Ευγενίδου ως εκδότη διδακτικών βιβλίων που να καλύπτουν όλη την ύλη των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών των σχολών Α.Ε.Ν. Ειδικότερα, διαπιστώθηκε η μοναδικότητα του Ιδρύματος Ευγενίδου αναφορικά με την έκδοση βιβλίων που αναφέρονται στις (γ) και (δ) αποφάσεις.» (σ.σ. πρόκειται για τις ανωτέρω στο ιστορικό υπό στοιχεία 1 και 2 Αποφάσεις έγκρισης εκπαιδευτικών κειμένων). Περαιτέρω, το Ίδρυμα Ευγενίδου βεβαιώνει πως κατέχει τα πνευματικά και τα αποκλειστικά δικαιώματα εκδόσεως και διαθέσεως των επιλεγέντων διδακτικών βιβλίων για τις Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού διδακτικού έτους 2018-2019.

3. Συναφώς, επισημαίνεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του Ν. 4412/2016). Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι οι εν λόγω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2014/24/ΕΚ να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48). Κατά δε τα διαλαμβανόμενα στη σκέψη 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ *“Λόγω των επιζήμιων επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε άκρως εξαιρετικές περιπτώσεις. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις που είτε η δημοσίευση είναι αδύνατη, [...], είτε είναι σαφές εξ αρχής ότι η δημοσίευση δεν θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό ή σε καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την προμήθεια, μεταξύ άλλων και γιατί αντικειμενικά υπάρχει μόνο ένας οικονομικός φορέας που μπορεί να εκτελέσει τη σύμβαση. [...] Η αποκλειστικότητα μπορεί να*

οφείλεται και σε άλλους λόγους, όμως μόνο καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, εφόσον η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας”.

4. Από τα συνυποβληθέντα με το υπό εξέταση αίτημα έγγραφα και στοιχεία, προκύπτει ότι στο Ίδρυμα Ευγενίδου και, συγκεκριμένα, στην Επιτροπή Εκδόσεων αυτού, έχει ανατεθεί από το νομοθέτη η ευθύνη για την συγγραφή και έκδοση των διδακτικών βιβλίων Α.Ε.Ν., λόγω της αναγνωριζόμενης υψηλής συμβολής του εν λόγω ιδρύματος στην τεχνολογική εκπαίδευση. Ειδικότερα, δυνάμει της υπ’αριθμ. Μ 2111.1/2/99 ΚΥΑ, στο Ίδρυμα Ευγενίδου έχει ανατεθεί η αξιολόγηση των σχεδίων βιβλίων που υποβάλλονται από τους υποψηφίους συγγραφείς σε συνέχεια δημοσίευσης σχετικής προκήρυξης από τον Υπουργό Εμπορικής Ναυτιλίας και η επιλογή ανάθεσης συγγραφής συγκεκριμένου/ων βιβλίων, καθώς και η ευθύνη για την έκδοσή τους, με δαπάνες του Ιδρύματος και η υποχρέωση διάθεσης αυτών στο Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας στην τιμή του εκδοτικού κόστους.

5. Σημειωτέον ότι το Ίδρυμα Ευγενίδου λειτουργεί με τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα δε με την ιδρυτική του πράξη (1956), έχει ως στόχο να συμβάλλει στην επιστημονική και τεχνική εκπαίδευση των νέων της Ελλάδας. (Ενδεικτικά, με το Νομ. Διάταγμα 4320 - Φ.Ε.Κ. 96/18 Ιουνίου 1963 - ορίσθηκε ότι : «Άρθρο 1: «*Η συγγραφή και η έκδοσις διδακτικών και βοηθητικών βιβλίων των επαγγελματικών και τεχνικών σχολών ενεργείται υπό του εν Αθήναις εδρεύοντος Ιδρύματος Ευγενίδου και δαπάναις αυτού κατά τα δι’ αποφάσεων του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθοριζόμενα μετά γνώμην του Α.Σ.Ε.Π., της διατιμήσεως των εν λόγω βιβλίων γινομένης εκάστοτε υπό του ως είρηται Ιδρύματος*».)

Τέλος, σύμφωνα με τις αρ. 248/2015, 134/2016 και 94/2017 αποφάσεις της η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αποφάσισε την αποχή από την έκδοση γνώμης επί αντιστοίχων αιτημάτων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για τη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης για την ανάθεση της προμήθειας εκπαιδευτικών κειμένων της ΑΕΝ/Π-Μ λόγω έλλειψης αρμοδιότητας, δεδομένου ότι η επιλογή του συγκεκριμένου Ιδρύματος για την προμήθεια των διδακτικών βιβλίων γίνεται με βάση τις προαναφερόμενες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και, συνεπώς, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ’ υποπερίπτωση δδ’ του Ν. 4013/2011 και εκφεύγει της αρμοδιότητας της Αρχής για την έκδοση σύμφωνης γνώμης.

Όμως κατά την άποψη των μελών Κων/νου Βαρδακαστάνη και Μαρίας Στυλιανίδου η αιτιολόγηση πως η διαδικασία έκδοσης των εν λόγω βιβλίων ρυθμίζεται από προϋφιστάμενο του Ν.

4412/2016 νομοθετικό πλαίσιο, δεν ισχύει και το καθεστώς αυτό πρέπει να θεωρηθεί κατηγορημένο μετά την ισχύ της παρ. 4 του άρθρου 377 του Ν.4412/2016, ενώ εν αμφιβολία το Ίδρυμα Ευγενίδου έχει αποκτήσει εν τοις πράγμασι αποκλειστικά δικαιώματα λόγω της ύπαρξης των σχετικών προγενεστέρων προβλέψεων και επομένως το αίτημα θα έπρεπε να εξετασθεί υπό το πρίσμα των διατάξεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 32 « Προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση».

IV. Συμπέρασμα

Εν όψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, **η Αρχή κατά πλειοψηφία απέχει** της παροχής σύμφωνης γνώμης επί του εξεταζομένου αιτήματος με αρ. πρωτ. 2832.10/66049/2018 του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιώτικης Πολιτικής - Διεύθυνση Προμηθειών και Εποπτείας Αποθηκών , ως στερούμενη την εκ του νόμου αρμοδιότητα κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει.

Αθήνα, 5 Οκτωβρίου 2018

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Η Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος

Χριστίνα Μπουσουλέγκα